

Sjunde roten, tomt 65

Kvarteret Nålmakaren

Nittonde roten 1637–57v	(1 tomt)
Tionde roten 1657 h–70	Sill (Post)gatan 24 (norra sidan öster om Östra hamnen)

Olof Ersson smed (Osäker placering)

1637–49 Han hade krakel med Wilhelm Jack men 1641, då denne bodde 7.65. Kan avse Olof Anderson smed.

Överrätten 5.8.1641: Stadsskulden Nils Höök anklagade Wilhelm Jack för att ”han är nu på stunden kommandes löpande med blotta svärdet emot Olof smed att vilja därmed skada honom på den plats honom nu nyligen är av Magistraten inrymd, desslikest anklagade han Hans Mattsson, att han var i flock och farnöte med Wilhelm Jack och brukade mot Olof en slem mund”. Wilhelm Jack invände, att ”Olof smeds svåger Lars hattmakare haver först överfallit honom och slagit honom neder på marken och var allenast uti sin gård med svärdet men inte på gatan. säger han kommer honom (platsen?) efter lagen till och hava därpå 84 rdr kostat”. Både Olof smed och Hans Mattsson sattes i fängelse t.v.

1641: Olof smed bekände, att Johan Amia hade försträckt honom en summa pengar till hans nya hus upptimrande.

4.7.1642: Rätten fann att Olof smed byggt Wilhelm Jack för när, så att han icke hade ”sitt fria dråpprum”, varför Olof smed ålades ändra detta, 169 mark straff på ”edsörebrott”.

Börge Pedersson båtsman

1644–50, änkan 1653–55

Bengt Börgesson 1657–63

Per Börgesson 1667

Bengt (Svensson) ankarsmed

1662–63, 1666–73, änkan 1675–79

Bengt smeds änka M1676: 1 tomt Gustavi tomtöresl, Bengt Ankarsmed 1670–76, änkan 1678, arvingarna 1679–81 Ej bebyggd (efter branden 1669) 1670.

Bengt Svensson smed bodde 1649–55 längre österut på gatan men köpte en tomt av *Wilhelm Jacks änka* för vilken han erlade 240 rdr och betalade huseköpspenning (7.16 d smt) i september 1656. Bengt Svensson var ålderman 1670–74.

Bengt och *Joen ankarsmeder* besiktigade som gode män de ankarflyglar, som *Conrad Braun Johan* efter order hade beställt för *Frantz Sheldon* (Gbg KR 28.11.1666). En träta mellan ålderman-

nen vid smedgillet Bengt Svensson och hans ämbetsbröder *Jon Olofsson* och *Jacob Ebbesson* skulle enligt beslut den 4.10.1670 biläggas av stadens kommerciekollegium.

Det bestämdes i rådhusrätten den 6.9.1680, att avlidne Bengt ankarsmeds gård skulle värderas: Johan Wätter tvistade den 27.9.1680 med sin avlidna hustrus syskon bl.a. svågern *Johan Bengtsson* om avlidne Bengt ankarsmeds gård. Den 9.6.1681 betalade Jöran Sigfridsson huseköpspenning (4.16) för den gård han hade tillhandlat sig av Johan Wätter för 150 rdr. Den 13 de i samma månad förbjöds Jöran Sigfridsson av rätten att ge penningar ifrån sig för Johan Wätters gård utan rättens tillåtelse. Ett par dagar senare – den 16 juni – betalade Johan Wätter utarvs- och utflyttningspengar.

Det förefaller som om gården bördades av Bengt ankarsmeds dotter Brita Bengtsdotter och hennes man. ty första resan lät

skepparen Tore Olufsson

den 8.2.1692 lagbjuda ett hus och gård beläget på Sillgatan emellan avlidne handelsman Nils Anderssons gård å västra (8.23) och bemälte Tore Olufssons å östra sidan, som han hade tillhandlat sig av hustru Brita Bengtsdotter sal. Oluf ankarsmeds efterleverska för 170 rdr courant. Tomten höll då $24\frac{1}{2}' \times 80'$.

Att det här inte rör sig om Olof Eriksson smeds änka utan om *Oluf Olufsson ankarsmed* framgår av en supplik bland Gbgs magistrats årshandlingar daterad den 18.2.1692 (EIIa:7a). Där skriver *Lars Schmidt* på sina och syskonens vägnar och begär utslag mellan dem och hans sal. farbroder Oluf Olufssons efterleverska ang. ett lån av 100 rdr, som hennes sal broder Johan Bengtsson upptagit av Lars Schmidts sal moder mot deras föräldrars gårds pantsättande. Skepparen Tore Olufsson hade nu köpt den till Lars Schmidt och hans syskon pantsatta gården och hade redan låtit uppbjuda den två gånger. – De följande åren delar gården historia med gården öster härom genom att båda gårdarna inköptes av handelsmannen Johan Bornander junior. Denne står i tomtöreslängden 1732 (med pigan Malena Pehrsdotter) men 1733 upplyses man om att han ”flött åt Haga”. 1734 har han avlöst av

packhusinspektör Thomas Pois,

som höll sig med drängen Anders och pigan Rangela Börgesdotter

Den 2.4.1735 säges det, att Thomas Pois nyligen hade köpt hus och gård på Sillgatan jämte det däri inrättade brännvinsbränneriet och dess tillbehör av Herr Johan Bornander (junior). För att kunna genomföra köpet lånade han 3 000 d smt av *Erik Nissen* mot $6\frac{1}{2}$ % ränta och pantsatte gården (EIIb:12, 2.4.1734). Köpet uppbjöds första gången 9.9.1734. Thomas Pois var packhusinspektör vid Ostindiska kompaniet och hade fått burskap 25.5.1725. Han gjorde cession 4.1.1735 (avgjord dom 16.12.1738 enligt magistratens konkurshandlingar). Den 28.1.1735 utropades på handelsmannen Erik Nissens begäran handelsmannen Thomas Pois hus och gård på Sillgatan med det däri inrättade brännvinsbränneriet, bestående av trenne kopparslangar och pannor med annan redskap för 1 500 d smt. I den på Riksarkivet förvarade avkortningslängden (i ”Rgk”) för 1735 sades om Thomas Pois: ”Sedan all dess lösa egendom blivit honom frångagen och för resterande brännvinsaccis på offentlig auktion försäld finns icke det ringaste hos honom att exekvera.”

Gården inropades omsider av pantägaren handelsmannen Erik Nissen för 1.400 d 16 öre. 1735 sålde Nissen gården till Philip Otterdahl för 800 d smt. 1737 talar tomtöreslängden om handelsmannen Herman B. Steffens gård. Gården bördades emellertid av Thomas Pois svåger lantrant-

mästare Johan Kijp (gift med en dotter till Regina Sahlberg), som lät sin svåger Thomas Pois bo kvar ännu 1745 (*pigor Britta Olufsdotter och Margareta Börgesdotter* omtalade).

När Pois avled 1753 (bou 14.8. s.å.) efterlämnade han hus och tomt på Kungsgatan samt två tomter till Vallgatan samt rätt mycket ostindiskt porslin. Thomas Pois var gift med Catharina Greiff som efterlevde och hade sönerna *Georg, Nils* och *Jacob Pois*.

Denna gård 7.65 skrives 1750 på

handelsbokhållaren David Schröder.

(Göteborgs drätselk. FII:948)

Den 24.8.1749 omtalas, att David Schröder av fru Catharina Holst hade lånat 900 d smt till Johan Hallbergs gårds inlösande. Denna Johan Hallbergs gård låg inte här utan ”på Kungsgatan under Ekeskogen”. Den gården hade David Schröder inropat den 12.8.1748 men redan den 1.2.1749 transporterade han över den på ostindiske högbåtsmannen Erik Westerberg, vilket skedde till den ändan att Hallberg genom Westerberg skulle konserveras vid sin förr ägda gård. Enligt magistratens årshandlingar pantsatte David Schröder 7.2.1750 sitt hus och gård på Sillgatan till sin svåger *handelsmannen Anders Barthengren*. Panttagare var 7.2.1750 också landshövding von Kaulbars. På dennes och Holstiska sterbhusets vägnar begärde Anders Barthengren den 9 i samma månad inteckning i handelsbokhållare David Schröders fasta egendom. Samma år den 18 maj begravdes bokhållaren David Schröder i domkyrkoförsamlingen efterlämnande änkan Johanna Catharina Hammar. 1750 uppbjöds med anl. av förordning 17.2.1748 avlidne *köpmannen David Schröders* på Köpmangatan belägna hus och gård, som skulle utauktioneras den 29.11.1750.

1753 skrives tomt 7.65 på David Schröders efterträdare i äktenskapet handelsmannen Carl Limmerhult, som 1748 uppges vara på ostindisk resa och som fick burskap 5.6.1752. I äktenskapet med David Schröder hade Johanna Catharina Hammar (död 2.12.1785) dottern *Clara Catarina Schröder*, Gift med *handlanden Martin Henrik Palm* och sonen *kyrkoherden i Uddevalla Matthias Schröder*. Bou efter henne 23.8.1785 upptar hus med två tomter på Sillgatan, nummer 63 (fr.o.m. 1787 nr 65) i sjunde roten, värd 883.16 rdr specie. Handelsmannen Carl Limmerhult var ägare ännu 1790 av 7.65.

F.d. handelsman C. Limmerhult ägde år 1800 halva 7.82.

Senare uppbud av 7.65

se 7.66.